

การเปิดรับข่าวสาร ความตระหนักและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร

Media Exposure, Realization and Preparation for the ASEAN Economic Community of Bangkok Area Teachers

โสรญา ไชยสิทธิ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความตระหนัก และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางด้านสังคมศาสตร์ วิเคราะห์ผลด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

ครูในเขตกรุงเทพมหานครมีความตระหนัก และมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในระดับปานกลาง ทั้งนี้ครูที่มีความแตกต่างกันด้านอายุ วิชาที่สอน มีการเปิดรับข่าวสาร และมีความตระหนักเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปร การเปิดรับข่าวสารกับความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเปิดรับข่าวสารกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และความตระหนักกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทั้งสามคู่ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง กล่าวคือ ครูที่มีการเปิดรับ

ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาก จะมีความตระหนักและมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากตามไปด้วย

คำสำคัญ: การเปิดรับข่าวสาร, ความตระหนัก, การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน, ครูในเขตกรุงเทพมหานคร

Abstract

The goal of this research is to study media exposure, realization and preparation for the ASEAN Economic community of Teachers living in Bangkok. The statistical data of 400 samples was collected through questionnaire and analyzed in term of a social science.

The Results are as followings:

Teachers in Bangkok can recognize and are prepared for the ASEAN Economic community at a medium level. Teachers with different ages and different subjects have different levels of realization and preparation for the ASEAN Economic Community with a difference of 0.001 between their sigma levels.

After studying these variables: the relationship between media exposure and realization about the ASEAN Economic Community, the relationship between

* นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารพัฒนาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

media exposure and preparation and the relationship between realization of preparation for the ASEAN Economic Community, it was found that the three variables are correlated to each other at a high level. Teachers with a high media to the ASEAN Economic Community are likely to realize and be prepared for the ASEAN Community more.

Keywords: Media Exposure, Realization, Preparation for the ASEAN Economic Community, Teacher in Bangkok area

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations) หรือ อาเซียน เป็นองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า ภายใต้คำขวัญ "One Vision, One Identity, One Community" หรือ หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

อาเซียนมีจุดเริ่มต้นจากสมาคมอาสา (ASA, Association of South East Asia) ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2504 โดย ไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ แต่ดำเนินการได้เพียง 2 ปี ก็ต้องหยุดลง เนื่องจากความไม่แน่นอนทางการเมืองระหว่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย ต่อมาในปี พ.ศ. 2510 ได้มีการลงนามใน "ปฏิญญากรุงเทพ" อาเซียนจึงได้ถือกำเนิดขึ้นโดยมีประเทศสมาชิกเริ่มต้น 5 ประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิก และการรักษาสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาค และเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ จากวัตถุประสงค์และความร่วมมือกันของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้มีการวางแนวทางของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยการให้ความเคารพแก่เอกราช อำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียม แง่ดินแดนและเอกลักษณ์ของชาติสมาชิก ประเทศสมาชิกมีสิทธิที่จะพ้นจากการแทรกแซงจากภายนอก รวมถึงการรุกรานดินแดนและการถูกบังคับ อีกทั้งจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการภายในของประเทศสมาชิกอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องยอมรับในความแตกต่างระหว่างกัน ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างสันติ ประณามหรือไม่ยอมรับการคุกคามหรือการใช้กำลังจากประเทศนอกสมาชิก ที่สำคัญต้องให้ความร่วมมือระหว่างกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับประเทศไทยภายใต้การนำของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้มีการวางแนวทางในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 โดยความร่วมมือของภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

การเตรียมความพร้อมของภาครัฐ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานหรือส่วนงานที่รับผิดชอบประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง ในแต่ละหน่วยงาน การพัฒนาศักยภาพข้าราชการทั้งด้านการทำงาน

ในเวทีระหว่างประเทศและทักษะภาษาอังกฤษ และภาษาเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกำลังเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กรอบอาเซียน

การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน โดยการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ผ่านกิจกรรมอาเซียนสัญจร กิจกรรมวันอาเซียน การจัดทำสื่อเผยแพร่ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ รายการโทรทัศน์ วิทยุ รวมทั้งการจัดสัมมนาและการส่งวิทยากรบรรยาย และการสร้างเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา และหลักสูตรอาเซียนศึกษา ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน มีผู้แทนภาคเอกชนในคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติได้แก่สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถใช้โอกาสจากการเปิดตลาดเสรีอาเซียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (รัชดาภรณ์ ชาญชาคริพงษ์, 2543)

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานสำคัญในการวางรากฐานและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นการสร้างการตระหนัก การปรับตัว และการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมของครู นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยการเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาศักยภาพนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนและพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศสมาชิก อีกทั้ง

การนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการรายงานข่าว การเสนอบทความ สกู๊ปพิเศษ การสัมภาษณ์ นักวิชาการ ตลอดจนการจัดทำแผนดำเนินการ หรือนโยบายทางการศึกษา อาจจะทำให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเกิดความรับรู้ เข้าใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างจริงจัง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งนี้ สื่อที่จะใช้รับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนนั้นมีหลากหลาย เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นสื่อที่ครอบคลุมพื้นที่ได้กว้างขวางที่สุด ทั้งนี้เพราะคลื่นวิทยุสามารถแพร่กระจายไปทั่วทุกทิศทาง สามารถส่งข่าวสารได้รวดเร็ว และเป็นสื่อที่มีราคาถูก สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุด แม้แต่ในเขตชนบท หรือพื้นที่ห่างไกลความเจริญก็สามารถรับข่าวสารได้ สื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดเสียงและภาพ เพื่อส่งสารไปถึงคนที่อยู่ในถิ่นต่างๆ โดยตรง สื่อนี้สามารถเข้าใจได้ง่าย และตอบรับข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว (สมฤทัย กล่อมน้อย, 2547) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร ไปปลิวิ แผ่นพับ โปสเตอร์ ไลน์ เป็นสื่อที่ง่ายต่อการเผยแพร่ และสามารถหาซื้อได้ง่าย ทั้งนี้ประเด็นการเปิดรับข่าวสารนั้นจะเป็นตัวบ่งบอกว่าครูมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากน้อยเพียงใด และให้ความสนใจหรือให้ความสำคัญต่อสื่อใดในการรับข่าวสาร ทั้งนี้ การเปิดรับข่าวสารนั้นจะส่งผลต่อความตระหนักหรือการรับรู้ของผู้รับสาร ซึ่งหากรับรู้มากก็จะมีความรู้หรือมีทัศนคติต่อเรื่องนั้น และจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในเรื่องนั้นด้วย ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอาเซียน ได้พยายามสร้างความตระหนักในการรับรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการเผยแพร่ข้อมูลเบื้องต้น

เกี่ยวกับอาเซียน การจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการภายใน ปี 2555 – 2558 เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรมาตรฐานอาเซียน ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาครูให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ ครูจะมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้มีความพร้อมต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรสำหรับงานวิจัยนี้ได้แก่ ครูในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 15,273 คน (www.obec.go.th) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ณ ระดับความเชื่อถือ 95% จากสูตรของ Taro Yamane (1973, p.68) และกำหนดความผิดพลาดไม่เกิน 5% หรือระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มแบบง่าย ซึ่งใช้วิธีการเลือกเขตปกครองที่จะเก็บข้อมูลโดยการจับสลากเขตการปกครองมา 1 ใน 5 จากแต่ละกลุ่มเขต คือ กลุ่มเขตเมือง 3 เขต กลุ่มเขตต่อเมือง 5 เขต และกลุ่มชานเมือง 2 เขต รวมเป็น 10 เขต หลังจากนั้นนำจำนวนโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละเขตมาแบ่งกลุ่มเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แล้วจับสลากโรงเรียนในแต่ละสังกัดให้ได้ 1 โรงเรียนในแต่ละเขต/สังกัด ซึ่งเมื่อจับสลากแล้วได้โรงเรียนทั้งหมด 20 โรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขต แต่ละโรงเรียนจำนวน 10 เขต เขตละ 40 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ประกอบไปด้วยคำถาม 4 ส่วน ได้แก่ 2.1

สถานภาพทั่วไป เป็นลักษณะคำถามลักษณะทางประชากร โดยเป็นคำถามแบบปลายปิดและหลายตัวเลือก 2.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2.3 ความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ 2.4 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมาตรวัดตัวแปรของข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนที่ 2.2, 2.3 และ 2.4 เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิท (Likert) 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลตัวแปรต่างๆ ที่ศึกษา นำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแบบ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe) ในการอธิบายค่าความแตกต่างระหว่างสถานภาพของครูในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านการเปิดรับข่าวสาร ความตระหนัก และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การเปิดรับข่าวสารกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และความตระหนักกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลด้านสถานภาพ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 26-30 ปี ส่วนใหญ่สอนวิชาคณิตศาสตร์ มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี และมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท

2. จากการศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเปิดรับข่าวสารในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 ซึ่งสื่อที่เปิด

รับข่าวสารมากที่สุดคือ โทรทัศน์ รองลงมาคือ เอกสาร/คำสั่ง/บันทึก/หนังสือเวียนภายในหน่วยงานหรือโรงเรียน และลำดับสุดท้ายคือ เว็บไซต์ของโรงเรียน

3. ความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าประเด็นที่มีความตระหนักมากที่สุดคือ กระทรวงศึกษาธิการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและครูให้มีทักษะเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.48 รองลงมาคือ โรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตร การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

4. การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมความพร้อมมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อส่งเสริมความรู้ให้แก่นักเรียนตามคำสั่งหรือนโยบายของโรงเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.37 รองลงมาคือ จัดมุมการเรียนรู้ นิทรรศการ ป้ายนิเทศ เกี่ยวกับอาเซียน ภายในบริเวณต่าง ๆ ของโรงเรียน และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น และระยะยาวของโรงเรียน

5. จากการเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสารต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันด้านเพศมีการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันด้านอายุและวิชาที่สอนมีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

6. จากการเปรียบเทียบความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ของครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันด้านเพศมีการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันด้านอายุและวิชาที่สอนมีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

7. จากการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูที่มีสถานภาพแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกันด้านเพศมีการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันด้านอายุและวิชาที่สอนมีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

8. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคู่ตัวแปรที่ทำการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารกับความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 การเปิดรับข่าวสารกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และความตระหนักกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับสูง

สรุปและวิจารณ์ผล

1. ในการศึกษา การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนผ่านสื่อ ซึ่งสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดได้ทั้งภาพและเสียง เพื่อส่งสารไปถึงคนที่อยู่ในที่ต่าง ๆ ได้จำนวนมาก และสื่อนี้สามารถเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งยังตอบรับข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ เอกสาร/คำสั่ง/บันทึก/หนังสือเวียนภายในหน่วยงานหรือโรงเรียน

2. ในการศึกษาความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักมากที่สุดคือ กระทรวงศึกษาธิการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและครูให้มีทักษะเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นั้นแสดงให้เห็นว่า กระทรวงศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งตรงกับนโยบายที่กระทรวงศึกษาได้กำหนดไว้ 5 นโยบายหลัก คือ (ชนินฐา ห่านิรติศัย 2554, หน้า 46-50)

1) การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้มีทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

3) พัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน ให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนา ระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต ส่งเสริมและปรับปรุง การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การ

จัดทำความตกลงยอมรับร่วมกันด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน และ

5) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญ ในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการได้วางแผนทางและกำหนดยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพ และประสิทธิภาพ ในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกทางด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนัก และให้เห็นความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอีกด้วย

3. ในการศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสูงสุดในเรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อส่งเสริมความรู้ให้แก่นักเรียนตามคำสั่งหรือนโยบายของโรงเรียน สอดคล้องกับที่ นีรันดร์ จาตุมิเวศย์ (อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, 2527, หน้า 182-183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเกี่ยวข้องทางจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวจะเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการ (Contribution) ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น และทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย ซึ่งในงานวิจัยนี้ครูมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่นักเรียน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งสอดแทรกความรู้ลงไปในบทเรียน หรือจัดฐานความรู้เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย

ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง “การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ความคาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนและเพื่อพัฒนา มาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หลากหลายโดยจัดกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม มีการจัดการเรียนการสอนสอดแทรก ในรายวิชาพื้นฐาน บูรณาการในแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรม การเรียนรู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้น ให้นักเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ ตามสภาพจริง มีการพัฒนาทักษะในการอ่าน การเขียน การพูดและการฟัง นอกจากนี้ ก็ยังมีการ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดมุม ASEAN การส่งเสริมให้นักเรียนในโรงเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียน และการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

4. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการเตรียมความพร้อม

พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หมายความว่า เมื่อครูเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากก็มีความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมมากตามไปด้วย ทั้งนี้ ความตระหนัก เป็นสภาวะทางจิตที่เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด และความปรารถนาต่างๆ เกิดจากการรับรู้ และความสำนึก เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับรู้มาก่อน เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจึงเกิดความตระหนักขึ้น ทั้งนี้ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นจะเป็นส่วนกระตุ้นให้เกิดความตระหนักตามมา

5. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หมายความว่า เมื่อครูมีความตระหนักต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากก็จะมี การเตรียมความพร้อมมากตามไปด้วย และในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ทั้งนี้ความตระหนักจะเกี่ยวข้องกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (Attitude) และการยอมรับการปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารจากการรับสารนั้นๆ (ไพลิน ศศิชนารแก้ว, 2537) ดังที่ครูเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ก็จะทำให้เกิดความคิด ทักษะ เห็นความสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน หลังจากนั้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมหรือการมีส่วนร่วมตามมา

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับข่าวสาร การตระหนักและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของครูในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีการเปิดรับผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ เอกสาร/คำสั่ง/บันทึก/หนังสือเวียนภายในหน่วยงานหรือโรงเรียน และลำดับสุดท้ายคือ เว็บไซต์ของโรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อโทรทัศน์มีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่ข่าวสาร เนื่องจากเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย กระจายข่าวสารได้รวดเร็ว ไปสู่ผู้รับสารจำนวนมาก ในทางตรงกันข้ามสื่อภายในโรงเรียนซึ่งเป็นสื่อที่น่าจะเข้าถึงครูมากที่สุดกลับเป็นสื่อที่ครูเปิดรับน้อยที่สุด แสดงให้

เห็นว่าครูยังไม่เห็นความสำคัญของสื่อนี้ ดังนั้น หากโรงเรียนมีการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา ด้วยการอบรมทางด้านเทคโนโลยี และอบรมเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนอย่างทั่วถึง และต่อเนื่องแล้ว จะทำให้ครูเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับนโยบาย การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของนโยบาย

2. ควรมีการศึกษาบทบาทของครู อาจารย์ หรือบุคลากรทางการศึกษาเมื่อประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558

3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่มีความแตกต่างกันในด้านปริมาณการเปิดรับข่าวสารย่อมส่งผลถึงความตระหนักและการมีส่วนร่วม ซึ่งหากเปิดรับมากก็就会有ความตระหนักและมีส่วนร่วมมาก ในทางตรงข้ามหากเปิดรับน้อยก็就会有ความตระหนักและมีส่วนร่วมน้อย ซึ่งผลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการออกแบบข่าวสาร และพิจารณาช่องทางในการเปิดรับข่าวสารต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ขนิษฐา ห่านิรติศัย. (2554). แผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภากาการพิมพ์.
- ไพลิน ศศิชนากรแก้ว. (2537). การเปิดรับข่าวสารสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชดาภรณ์ ชาญชาคริพงศ์. (2543). การสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมฤทัย กล่อมน้อย. (2547). พฤติกรรมการเปิดรับชมและการเลียนแบบสื่อละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำช่อง 7 สีของกลุ่มวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การพัฒนามาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- Yamane, T. (1973). **Statistics : An introductory analysis (3rd ed.)**. New York: Harper & Row.